

(בראשית א) אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאָרֶץ. הִבְשִׁילוּ אֲשַׁפְּלִתֶיהָ עֲנָבִים - לְשֹׁמֵר בָּהֶם יַיִן הַמְשַׁמֵּר. רָאָה כִּמְהָ רָאָה אוֹתוֹ רָשָׁע. מֵה פְּתוּבִי? (שם מ) וְכֹס פְּרָעָה בְּיַדִּי וְאָקַח אֶת הָעֲנָבִים וְאֶשְׁחַט אֹתָם. כִּאֵן רָאָה אוֹתָהּ כֹּס הַתְּרַעְלָה, יִנְיֶקֶת בֵּית הַדִּין, שְׂיֹצֵאת מֵאוֹתָם עֲנָבִים שְׁנִתְּנוּ לַפְּרָעָה וְשִׁתָּה אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמַע אֶת זֶה יוֹסֵף, שָׂמַח וַיֵּדַע דְּבַר אֲמַת בַּחֲלוּם הַזֶּה. לִכֵּן פָּתַר לוֹ חֲלוּם לְטוֹב עַל שֶׁבִשְׂרָ אֶת יוֹסֵף בְּזֶה.

בֵּא רָאָה, אֶסְרִי לְגַפְּן עִירָה - שְׁנֹכְפִים תַּחַת הַגַּפְּן הַזֹּאת כֹּל אוֹתָם חֲלוּת חֲזָקִים שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ, בְּשִׁבִיל גַּפְּן זֹאת נִקְשָׁר וְנִכְפָּה אוֹתוֹ הַכַּח שְׁלֵהֶם, וְנִתְבָּאֵר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, יֵשׁ גַּפְּן וַיֵּשׁ גַּפְּן. יֵשׁ גַּפְּן קְדוּשָׁה עֲלֵיּוֹנָה, וַיֵּשׁ גַּפְּן שְׁנֹקְרָאת (דְּבָרִים לב) גַּפְּן סְדוּם, וַיֵּשׁ (יִרְמִיָּה ב) גַּפְּן נִכְרִיָּה בֵּת אֵל נִכְר. מִשׁוּם כִּךְ כְּתוּב גַּפְּן זֹאת, אוֹתָהּ שְׁנֹקְרָאת כִּלְה זָרַע אֲמַת. שׁוֹרֵק - אֵלוּ יִשְׂרָאֵל שְׂיֹצֵאִים מִהַגַּפְּן הַזֶּה. כִּשְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל וַעֲזָבוּ אֶת הַגַּפְּן הַזֶּה, מֵה פְּתוּבִי? כִּי מִגַּפְּן סְדוּם גַּפְּנָם וְגו', וְלִכֵּן יֵשׁ גַּפְּן וַיֵּשׁ גַּפְּן.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יֶצְחָק הֵיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יֶצְחָק, גִּלְף בְּשִׁדָּה הַזֶּה, שֶׁהוּא דֶרֶךְ יוֹתֵר יִשְׂרָאֵל. הִלְכוּ. עַד שֶׁהִלְכוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (מְשָׁלִי לא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שָׁנִים. פְּסוּק זֶה רַבִּי חֲזַקְיָה חִבְרָנִי בָּאֵר בּוֹ, שְׂאֲמַר, דִּין הַרְשָׁעִים בְּגִיחָנָם שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, חֲצִי מֵהֶם בַּחֲמָה וְחֲצִי מֵהֶם בְּשִׁלְג.

הִבְשִׁילוּ אֲשַׁפְּלוֹתֶיהָ עֲנָבִים, לְנִטְרָא בְּהוּ יַיִן דְּמִנְטְרָא.

חֲמִי כִּמְהָ חֲמָא הֵהוּא רָשָׁע. מֵה כְּתִיב, (בראשית מ) וְכֹס פְּרָעָה בְּיַדִּי וְאָקַח אֶת הָעֲנָבִים וְאֶשְׁחַט אוֹתָם. הִכָּא חֲמָא הֵהוּא כֹּס תְּרַעְלָה, יִנְיֶקֶת דְּבֵי דִינָא, דְּנִפְיֵק מֵאִינוּן עֲנָבִים דְּאִתִּייהִב לַפְּרָעָה וְשִׁתִּי לִיָּה, כִּמְהָ דְּהוּהָ בְּגִינִיהוּן דִּישְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּשָׁמַע יוֹסֵף דָּא, חֲדִי, וַיֵּדַע מְלָה דְקָשׁוּט בְּהֵאִי חֲלָמָא. בְּגִינֵי כִךְ פִּשְׁרָ לִיָּה חֲלָמָא לְטוֹב, עַל דְּבִשְׂרָ לִיָּה לְיוֹסֵף בְּהֵאִי.

הָא חֲזִי, אֶסְרִי לְגַפְּן עִירָה, דְּאִתְּכַפְּיִין תַּחַת הָאִי גַפְּן כֹּל אִינוּן חִילִין תְּקִיפִין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כְּדֹאֲמַרְן, בְּגִין הָאִי גַפְּן, אִתְּקַשְׁרָ וְאִתְּכַפְּיָא הֵהוּא חִילָא דְּלֵהוּן. וְאִתְּמַר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אִית גַּפְּן, וְאִית גַּפְּן. אִית גַּפְּן קְדוּשָׁה עֲלֵאָה, וְאִית גַּפְּן דְּאֶקְרִי, (דְּבָרִים לב) גַּפְּן סְדוּם, וְאִית (יִרְמִיָּה ב) גַּפְּן נִכְרִיָּה בֵּת אֵל נִכְר. בְּגִין כִּךְ כְּתִיב גַּפְּן זֹאת, הֵהִיא דְּאֶקְרִי כִּלְה זָרַע אֲמַת. שׁוֹרֵק אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, דְּנִפְיֵקִי מֵהֵאִי גַפְּן. כִּד חֲבֹו יִשְׂרָאֵל, וְשִׁבְקוּ לְהֵאִי גַפְּן, מֵה כְּתִיב, כִּי מִגַּפְּן סְדוּם גַּפְּנָם וְגו'. וּבְגִין כִּךְ אִית גַּפְּן וְאִית גַּפְּן.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יֶצְחָק הֵיוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יֶצְחָק, נִיזִיל בְּהֵאִי חֲקֵל, דְּהוּא אֲרַח מִיִּשְׂרָאֵל יִתִּיר. אֲזֵלוּ. עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב, (מְשָׁלִי לא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבֹוֶשׁ שָׁנִים. הָאִי קָרָא, רַבִּי חֲזַקְיָה חִבְרָנָא אוֹקִים בֵּיה. דְּאָמַר, דִּינָא דְחִיבֵי דְגִיחָנָם תְּרִיסֵר יֶרְחִין, פִּלְגָא מִנִּיְהוּוּ בַחֲמָה וּפִלְגָא מִנִּיְהוּוּ בַתְּלָגָא.